

TARSUSTAKİ TÜRKİSTAN ZAVİYELERİNİN VAKFİYELERİ

HALİM BAKI KUNTER

Vakıflar Umum Müdürlüğü
Idare Meclisi Azası

I. Konuyu Sunuş :

Vakıflar Dergisinin III. sayısında in-
tişar eden Türk Vakıflarının Milliyetçi-
lik Cephesi adlı yazımızda Orta Asya'da-
ki Türk Ülkeleriyle münasebetleri devam
ettirmeğe yarayan birer vakıf olarak Tar-
sus'ta Abdullah-Elmencek tarafından in-
şa kılınan Türkistan Zaviyesi ile Tarsus
civarında Ulaş Nahiyesinin İncirpınarı
Mezreasında Şeyh Ebülkasım Gürkâni
Zade Mevlâna Beyce Şeyh Esseyyid Ab-
dülğafur tarafından inşa olunan aynı ma-
hiyetteki diğer bir zaviyeyi örnek göster-
miş, bu vakıfların sırasile H. 781 ve H. 782
tarihli vakfiyelerinden kısaca bahsetmiş-
tik. Bu yazımızın intişarından sonra bahis
konusu vakfiyelerin tam metinlerinin, fo-
tokopileriyle birlikte, neşri hususunda pek
çok müracaatla karşılaştık. İzhâr edilen
arzuları bu yazımızla yerine getiriyor,
muhtevalarına büyük önem atfedilen her
iki vakfiyeyi ve bu vakıflara ait elimizde
bulunan diğer vesikaları ilim âleminin
tetkikine sunuyoruz.

Neşrettiğimiz vakfiye ve vesikalar,
evvelce de belirtmiş olduğumuz veçhile
Tarsus'ta vâkıfın evlâdından Emekli Öğ-
retmen Hidayet Beyceden alınmıştır. Ma-
hallinde yaptığımız tetkikler esnasında
bize refakat ederek kıymetli izahat veren
ve bugün Hakkın rahmetine kavuşmuş
bulunan bu muhterem zatı burada da rah-
met ve minnetle anarız (*).

II. Abdullah-Elmencek Vakfiyesi-
nin tavsifi :

İmam-ı Kuşeyri Zade Şeyh Abdullah
Mencek vakfiyesinin tanzim tarihi 11 Re-
cep 781 dir.

Vâkıfın adı vakfiyenin içerisinde
(Kutb-ül Arifin İmam Kuşeyri Zade Mev-
lâna Eşşeyh Esseyyid Abdülmenceki
İbn-i Mevlâna Esseyyid Mustafa İbn-i
Mevlânâ Esseyyid Yusuf İbn-i Mevlâna
Mehmet İbn-i Mevlâna Kutb-ül Arifin
İmam Ebülkasım Abdülkerim Bini He-
vazın Elkuşeyri) diye geçmektedir.

Vakfın tescil mütevellisi İmam Ebül-
leys Nasar Semerkandî ahfadından Essey-
yid Eşşeyh Abdurrahman Semerkandî-
dir.

Vakfiyenin en sonunda şahit olarak
Şeyh-ulemai Hanefiye İmam-ı Kuduri
Zade Mevlâna Esseyyid Ahmet ile Şeyh-ül
ulema Şeyh Sühreverdi Zade Mevlâna Şe-
habüddin başta gelmek üzere yirmi dört
isim yazılıdır. Kusun oğlu İsa beyzade
Hüseyn Bey İbn-i Abdülmennan Bey, bi-

* Rahmetli Hidayet Beyce bizi o zamanki Tarsus
Vakıflar Memuru Fethi ile birlikte Kızılınurad Mahalle-
sindeki eski Zaviye-Türbeye de götürmüş, satıldığı için
şahıs elinde bulunan binayı, sahiplerinden izin alarak,
gezdirmişti. Tarsus'taki araştırmalarımız esnasında adı
geçen yerin ellerinde bulunduranlara uğursuzluk getirdi-
ğini birçok kimseden işitmiştik. Yeni sahipleri tarafın-
dan ikametgâh olarak kullanılan eski Zaviye binasını
gezdirdiğimiz gün evin içinde ve avlusunda gayrıtâbiî bir
hal ve kalabalık görülmekte idi. Sebebini sordüğümüzda
evin sahibi bulunan Çiğdem Ailesinin Amerikan Kole-
jinden yeni mezun olmuş genç kızlarının Adana'da bir
evlenme töreninden avdetle trafik kazasında öldüğünü
öğrenerek hem bu acı kayba, hem de kendilerini böyle
bir durumda rahatsız etmiş olduğumuza son derece
üzülmüşük.

raderi İbrahim Bey, Kusun oğlu Şeyh Abdürrezzak Efendi İbn-i Ebülhadi, Tekeli Mahmud Zade Şeyh Hüseyin Efendi İbn-i İbrahim, Kuştemur Beyzade Abdullah Bey ile Biraderi Şeyh İbrahim Efendi de bunlar arasındadır.

Rahmetli Hidayet Beycenin bize vermiş olduğu bu nüsha tomar şeklinde kalın Venedik kâğıdı üzerine yazılmıştır. Arkasına açık kahverengi bez yapıştırılmıştır. 0.36×1.85 metre eb'adındadır. Hattı Nesihdir. İfade muahhar bir Türkçedir. İfadeden ve yazıdan 150 sene kadar önce istinsah edilmiş bir nüsha olduğu tahmin olunabilir.

Bu nüshanın balâsında Tarsus Kadısı İmam Kerhi Zade Maruf Kerhi'nin vakfiyenin «sıhhat ve lüzumuna hükmettiğini» natık bir tevkii vardır. Bu yazının altına basılmış olan mühürde (İmam Kerhi Zade Marufi Kerhi) ibaresi ve 777 tarihi okunmaktadır. Ancak gerek meşruhatın gerek mühürün yazısının ve rakamının da yakın bir devre ait olduğu sarahatle görülmektedir. Buna bir izah şekli bulamadık: Keyfiyeti tesbit ve ilim âleminin dikkat nazarına arz eylemekle iktifa ediyoruz.

Vakfiyenin balâsındaki bu meşruhatı vakfiyei mamulünbiha mazmununun tatüren tesbit edildiğine dair:

Tarsus Kadısı Mehmet Efendinin 14 Cemaziyelevvel 1019, Esseyyid Abdurrahman Efendinin 8 Muharrem 1148, Mustafa Efendinin 9 Zilkade 1174, Erbah Zade Esseyyid Ahmet Efendinin 11 Rebiülevvel 1212, Esseyyid Abdurrahman Şükrü Efendinin 13 Şaban 1243 tarihli tasdikleri takib etmektedir. Bunların hepsi yazanlar tarafından kendi el yazılarıyla yazılmış ve altlarına mühürleri basılmıştır.

Fotokopisini neşrettiğimiz bu vakfiye Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivinde de kayıtlıdır. Mücedded Anadolu Sekizinci Vakfiye defterinde 49 uncu sırada kaydın balâsında (19 Rebiülevvel 1319 tarihinde sadır olan irade-i aliyye mucibince tescilinin icra edildiği) yazılıdır.

Aynı vakfiyenin Tarsus Kadısı Mehmet İzzet Bin-i Ahmet ile şer'îye kâtibi

Abdurranman'ın hat-tı-destleri ve mühürleriyle (aslına mutabakatı) tasdik ve tevsik edilmiş bir nüshası da yedimizdedir.

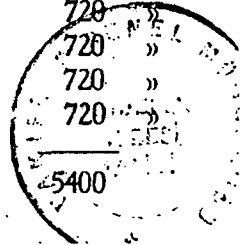
III. Abdullah Mencek Zaviyesi vakfiyesinde yazılı şartların özeti :

Tarsus'taki Türkistan Zaviyesinin Orta Asyadan ve Doğu Türkistandan Anadoluya gelecek Türklerin uğramaları için kurulmuş bir konak yeri mesabesinde olduğunu vakfiyesinden anlıyoruz. O havaliden gelenler zaviyede birkaç gün kalabilir, Anadolu ahvali hakkında gereken bilgileri alır ve geldikleri yerlerden getirdikleri bilgi ve haberleri de buradakilere verirlerdi. Böylece burası oralarından gelenleri barındırdığı gibi karşılıklı bir haber ve kültür teatisi merkezi hizmetini de görmekte idi. Vakfiyesinde zaviyede misafir kalabilecek kimselerin hangi yerler halkından olacağı tasrih edilirken Orta ve Doğu Asyaya ait 84 ülke, belde ve kasaba ismi sayılmıştır. Zaviyede ayrıca hizmet edecek cabi ve bevab gibi kimselerin bütün bu memleketlerden gelen ve oralarının ahvalini iyiden iyiye bilen kimseler arasından seçilmesi şartı da mevcuttur.

Vakfiyenin ihtiva eylediği şartlara göre mütevellilik vâkıfın erkek ve kız evlâdından aslah ve erşed olanlara aittir. Tevliyet ve meşihat cihetleri için tahsis olunan mebalığın yarısı müteveli ve şeyh olanlara, diğer yarısı vâkıfın mevcut evlâdına müsavi olarak tahsis edilmiştir. Vakfın geliri, vakfiyede sayılan mahallerin hububat vesair mahsulât öşrü ile bazı mahallerin icarei zemininden ve Çakaldeğirmeni namındaki değirmenin hasılatından ibarettir.

Hizmet erbabına yapılan muayyen tahsisler aşağıda gösterilmiştir :

Tevliyat ücreti yılda	1080	Akçe
Meşihat ücreti yılda	1440	»
İmam Muhassasatı yılda	720	»
Nazır ücreti yılda	720	»
Cabi ücreti yılda	720	»
Ferraş-Bevvab yılda	720	»

Zaviyenin ve mescidin her yıl icabeden tamiri ve zaruri masrafları için varidattan gereken mebalîğ ayrıldıktan sonra kalan para ile vakfiyede birer birer sayılan Orta ve Doğu Asyadaki Türk Ülkeleri halkından zaviyeye gelen yolcular üç gün barındırılacak, yedirilip içirilecektir. Bu hizmetlerin kusursuz ve tam olarak ifası, zaviyenin Cabi ve Bevvabının vakfiyede adları yazılı olan beldeler halkından bulunmaları ve gelenlerin hal ve şanlarını bilen kimseler olmaları vakfiyede tesbit edilen şartlar cümlesindedir.

Abdullah Mencek Zaviyesi Vakfiyesi

هوالمدين

مايه من اوقف المسجل والحبس والمكمل وقع عندي واتضح بين يدي وحكمت يصتمه ولزومه في خصوصه وعمومه علماً بالخلاف بين الائمة الاسلاف وانا الفقير اليه عز شانه امام كرحى زاده معروف كرحى المولى الخلافة بمدينة طرسوس غفرلها

امام كرحى

زاده معروف

كرحى

٧٧٧

حرر في اليوم الرابع والعشرين

من شهر جمادى الاول لسنة

تسع وعشرين والف

ثبت عندي بالتواتر مضمون هذا الوقية الممول بها السيد محمد نعمة الفقير اليه عز شانه المولى الخلافة بمدينة طرسوس عنى عنه

السيد محمد

٠٠٢٦

تحريراً في اليوم الثامن

عشر من شهر محرم الحرام

لسنة ثمانية واربعين

ومائه والف

ثبت عندي بالتواتر مضمون هذه الوقية الممول بها السيد عبدالرحمن نعمة الفقير اليه عز شانه المولى الخلافة بمدينة طرسوس غفرله

السيد عبدالرحمن

١٢٩

تحريراً في اليوم التاسع من

شهر ذى القعدة اربع وسبعين

ومائه والف

الامر كذلك بالتواتر مضمون هذه الوقية الممول بها مصطفى نعمة الفقير اليه عز شانه المولى الخلافة بمدينة طرسوس عنى عنه

مظهر نور الهى

مصطفى

١١٧٢

تحريراً في اليوم احدى عشر من شهر

ربيع الاول لسنة اثنى عشر و

مأتين والف

الامر كذلك بالتواتر مضمون هذه الوقية الممول بها ارباب زاده السيد احمد نعمة الفقير اليه عز شانه المولى الخلافة بمدينة طرسوس غفرلها .

السيد احمد

١٢٠٦

تحريراً في اليوم الثالث عشر

من شهر شبان شريف

لسنة ثلث واربعين ومأتين والف

ثبت عندي بالتواتر مضمون هذه الوقية الممول بها السيد عبدالرحمن نعمة الفقير اليه عز شانه المولى الخلافة بمدينة طرسوس عنى عنه

السيد عبدالرحمن

شكرى

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله كاشف الظلم بنور الشريعة الفراء وجعل العلماء ورثة الانبياء واختار منهم الائمة المجتهدين في بذل وجودهم لاستخراج المسائل الدينية في السراء والضراء اشهدان ان لا اله الا الله وحده لا شريك له الذى

هو خالق الظلام والضياء واشهدان سيدنا محمداً عبده
 ورسوله الذي هو سيد الاصفياء وسند الاقبياء صلى الله
 تعالى عليه وسلم وعلى آله واصحابه السادات الاركياء
 كما قل في مدحهم ذوالجلال والكبرياء انما ينشى الله من
 عباده العلماء ان الله عزيز غفور ان الذين يتلون كتاب
 الله واتوا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سراً وعلاية
 يرجون تجارة لن تبور ليوفيهم اجرهم ويزيدهم من
 فضله انه غفور شكور والذي اوحينا اليك من الكتاب
 هو الحق مصدقاً لما بين يديه ان الله بعباده لخبير بصير
 ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فهم ظالم
 لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات باذن الله ذلك
 هو الفضل الكبير ونفخ في الصور فصق من في السموات
 ومن في الارض الامن شا الله ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم
 قيام ينظرون واثرت الارض بنور ربها ووضع الكتاب
 وجى بالبين والشهداء وفي بينهم بالحق وهم لا يظلمون
 ووفيت كل نفس ما عملت وهو اعلم بما يفعلون يومئذ
 نحدث اخباراً بان ربك اوحى لها يومئذ يصدر الناس اشقاتاً
 ليرى اعمالهم فمن يعمل مثقال ذرة خيراً يره ومن يعمل مثقال
 ذرة شراً يره وترى كل امة جاثية كل امة تدعى الى
 كتابها اليوم تجزون ما كنتم تعملون هذا كتابنا ينطق
 بالحق انا كنا نستنسخ ما كنتم تعملون والله مافي السموات
 وما في الارض ولاد وصين الذين اوتوا الكتاب من
 قبلكم واياكم ان اتقوا الله وان تكفرو فان الله ما في
 السموات وما في الارض وكان الله غنياً حميداً ولقد عهدنا
 الى آدم من قبل فنسى ولم نجد له عزماً صدق الله العظيم

... Emma badü işbu kitab-ı sihat-ı sahiha-i şer'iyenin tahrir-i imlâsına ve tastir-i inşasına bais ve badi budur ki an asıl Kuşeyir ehalileri sadât-ı kiram ve üstad-ı meşayih-i izamından olup bu havali-i sahile vürud edüp temekkün ve tavattun etmekle Medine-i Tarsusta Kızılmurad Mahallesi sakinlerinden sahib-ül hayrat-i velhasenat ve talibüssadakat-i velmüber-

rat kutbülârifin İmam Kuşeyrî Zade Mevlâna Eşşeyh Esseyyid Abdullah-ül Müncekî z adallahü omrehu ve şerefehu İbn-i Mevlâna esseyyid Mustafa ibn-i Mevlâna Esseyyid Yusuf İbn-i Mevlâna Esseyyid Muhammed İbn-i Mevlâna kutbülârifin İmam Ebülkasım Abdülkerim bini Hevazin-ül Kuşeyrî kaddesallahü taalâ ervahehümül aliyye mumaileyh Mevlâna İmam Kuşeyrî Zade z adallahü taalâ fezailehu meclis-i şer'i şerif-i Ahmedî ve mahfil-i din-i hazret-i Muhammedî de lieclittescil velemril itmam-i vettekmil mütevellî nasb ve tayin eylediği işbu rafiül-kitab gavsül-vasılın imam Fakih Ebülleys-Semerkandî Zade z adallahü Taalâ fezailehu mevlâna esseyyid eşşeyh Abdurrahmanissemerkandî italallahü taalâ omrehu ibn-i Mevlâna Muhammed ibn-i Mevlâna Nasr ibn-i Mevlâna İbrahim ibn-i Mevlâna Abdurrahman ibn-i Mevlâna Muhammed ibn-i Mevlâna imam-ülarifin Fakih Ebülleys Nasr Semerkandî ibn-i Muhammed ibn-i İbrahim-ı Semerkandî kaddesallahü Taalâ ervahehümül aliyye mumaileyh imam-ı Fakih Ebülleys Semerkandî z adallahü Taalâ fezailehu mahzarında işbu vasiyetname-i sihat-ı sahiha-i şer'iyesinde muharrer ve mastur olan ayât-ı ahire-i celilenin mazmun-i âlîsince mumaileyh İmam Kuşeyrî Zade Mevlâna Eşşeyh Esseyyid Abdullah-ül Müncekî z adallahü Taalâ fezailehu hazretleri cevabında elyevm içinde hazır bulunduğumuz bugünkü tarihten iki gün evvel muharrer olan vakfiyye-i mamulünbihada zikredilmesi ziyade ehem ve elzem olan şeraitten bazılarını muktezay-ı hasbel-beşeriyye nisyan etmiş olduğumdan mezkûr vakfiyye-i mamulünbihanın münderecatını musaddık olmak üzere

nisyan etmiş olduğum şeraiti vesaireyi itmam ve ikmalini kasd ve murad ederim deyüp tekrar tekid ve ayrıca tafsilen şöyle takrir ve tasrih-i katî olarak zikir ve beyan eder ki Medine-i mezbûrede vâki dahilinde ve haricinde bulunan arsalar ve arazilerimin taht-ı tasarrufumda ve silk-i milk-i sahiha-i meşruamda münselik olup arsalar ve arazi-i mezburelerimin mezrealarının hudut ve sınırları berveçh-i âti zikir ve beyan olunur.

Mezrea-i Mencek çukuru dernezd-i مناجتای hudud-i erbaası tarik-i-âm ve nehr-i Hadid tamam-ı hudut nehr-i Hadid-i mezbûrun yani Timurkapı Nehrinin balâsı tarafı üzerinde bulunan cisirden çukur-i mezbûreye giden tarik-i-âm ki çukur-i mezbûrede vaki Abdülgani Beşe Oğlu Muhammmed Beşe lâkabiyle mülâkkap nam kimesnenin ba izni şer'i inşa eylediği dükkânının uğruna vasıl olur. Dükkân-ı mezbûrun uğrundan cereyan eden ma-i carinin ziyri Adada vâki tarlamın ziyrinde neb-zür مناجتای nam mahalden cereyan eden Nehr-i Berdan-ı kebirin ziyrinde birbirine kavuşur yine cisri mezbureden Medine-i mezbûr tarafına doğru gelirken Parmakköprü demekle maruf nam mahalle doğru gelip giden tarik-i âmdir. Mezbur tarikin ziyri yani kible tarafında bulunan mahaller hudud-i sure varıncaya kadar bittemam arazilerimdir. Mezbûr tarik-i-âm Parmakköprüye vasıl olduktan sonra tarik-i mezbûrun ve Parmakköprü'nün ziyri yani kible tarafları ve garp tarafında bulunan mahaller yine arazilerimdir. Mezbûr Parmakköprüden yukarı tarafına doğru biraz gittikten sonra mezbûr tarik iki tarika münkasem olup bir kısmı doğruca Kızılıyaka demekle maruf nam mahalle giden tarik-i âmdir. ve kısm-ı aheri dahi mezbur arazilerimin şimal tarafında bulunup gelip giden tarik-i âmdir. İşbu arazilerimin içinde bulunan killi tarafının garp tarafına muttasıl ve garp tarafında vâki Çukurtarla demekle maruf olan mezbûr Çukurtarla'nın garp tarafının hudu-

dunun hizasından hadd-i istikameti şimal tarafında bulunan tarik-i âmme müntehi olur bu zikrolunan mezbûr çukurtarla ile beraber olarak mezbur killinin şark tarafı ittisalinde bulunan arazilerimin bilcümle kible tarafları Kancık kapıya doğru gelip giden tarik-i âmdir. Salifüzzikir nehr-i hadid-i mezbûrun yani Timurkapı Nehrinin, ziyri tarafında mülâsik ve şark cihetinde vâki olan tarik-i-âm iki tarika münkasem olup bir kısmı bab-ı Adana yani Timurkapıda doğru nehr-i hadid-i mezbûrun ziyri tarafına gelip andan hariç-i şehre mürur eden tarik-i âmdir ve kısm-ı aheri dahi tarik-i-âmın taksim olunduğu mahalli ziyri mezbûreden inşa ve ihya eylediğim zaviyeme doğru gelerek zaviye-i mezbûremizin civarında ve ziyri şarkisinde vâki olan tarlamın ziyrinden hadd-i istikameti batn-ı Tarsustan cereyan eden nehr-i cariden mürur edüp garp tarafında bulunan tarik-i âmme vasıl olur mezbûr tarik-i-âm yine garp tarafına doğru mürur ederek mezrea-i beynessûreyn civarında ve cenup tarafında yani kible tarafı ittisalinde bulunan tarik-i âmme vasıl olur. İşbu hudut ile mahdut mezrea-i Mencek çukuru hasil-ı öşr-ü hububat binyüz seksen Karamura nezdinde Menaşat mezreasında yani sazlık yanında Perçeli karyesi nam mahalde vaki olan arazilerimin hududu kibleten Salurbeyli yani Perçeli karyesi ve sazlık ve şarkan Benadan çukuru yani Batran çukuru ve şimalen Harkaltı yani Harkaltı mezreası ve garben dikilitaşlar ve hali ile mahdut hasil-ı öşr-ü hububat ve gayrihi dokuz yüz seksen. Karaçoban nezdinde Karamura mezreasında yani Karabucak nezdinde Sazbaşı ve Banbulu (بانبولو) yani Camuscu nam mahallerde vaki olan arazilerimin hududu kibleten Cevricek ve şarkan Banbulu giden tarik yani Camuscu nam mahalle doğru gidip gelen tarik-i-âm ve şimalen Bahçelaltı ile mahdut ki yani

K a n c ı k kapının taşrasında mezra-i M e n c e k ç u k u r u dahilinde vaki olan arazilerimden ba izn-i şer'i garsolunan bahçelerin altı ile mahdut ki hasıl-ı öşr-ü hububat ve gayrihi sekiz yüz. B a b - A d a n a ve B a b - ü l b a h r isimleri ile mevsum ki baplara mülâsık bulunan mezra-i B e y n e s s u r e y n hududu kibleten ve şarkan ve garban tarik-i âm ve şimalen sur ile tamam hududü hasıl-ı öşr-ü hububat ve gayrihi yüzelli. Haric-i bab-ülbahirde B ü y ü k B u l a d a n nezdinde H ü s e y i n B i n - i H a c ı K u l a k nam kimesne ba izn-i şer'i garseylediği bahçe öşr-ü zemin hasıl yetmiş-beş. Sûr-u beled nezdinde ve bazen haric-i beynessureynde H ü s e y i n B i n - i T e k e l ü M a h m u d nam kimesne ba izn-i şer'i garseylediği bahçe öşr-ü zemin hasıl otuz. B a b - ı A d a n a yani T i m u r k a p ı taşrasında İ n c i r l ü c e İ b r a h i m b i n - i Ş a b a n nam kimesne baizn-işer'i garseylediği bahçe öşr-ü zemin hasıl onaltı. S u r - u B e l e d nezdinde H ü s e y i n B i n - i T e k e l ü M a h m u d ve bazen haric-i Beynessureynde zemin hasıl on. Ç a k a l d e ğ i r m e n i nezdinde vâki dükkân maa büyutat-ı icare-i zemin hasıl onbeş. D e ğ i r m e n - i Ç a k a l bab bir tamam hasılı ikibin beşyüz yirmi. Ç a k a l d e ğ i r m e n i k u r b ü n d e S a r ı B e k i r E f e n d i Z a d e z e h a d e t l ü Ş e y h A b d u r r a h m a n E f e n d i nam kimesne ba izn-i şer'i inşa eylediği dükkânı Devletlü A b d u l l a h F e r a m i r z a K u b a d P a ş a b i n - i H u s r e v K u b a d P a ş a Ş e y h E f e n d i - i m u m a i l e y h d e n h e n ü z i ş t i r a e d ü p v a k f e y l e d i ğ i d ü k k â n a r s a s i l e n e z d i n d e v â k i d ü k k â n a r s a s ı i c a r e - i z e m i n h a s ı l f i s e n e o n i k i . S u r - u B e l e d n e z d i n d e v a k i K u s t i m u r B e y b e y t i l e K u s u n o ğ l u İ s a B e y b e y t i c a r e - i z e m i n h a s ı l a l t m ı ş . İ n ş a e y l e d i ğ i m z a v i y e m i n n e z d i n d e v a k i H ü s e y i n B i n - i T e k e l ü M a h m u d i c a r e - i z e m i n n e z d i n d e v â k i e n d e r u n - i ş e h i r i c a r e - i z e m i n t a m a m h a s ı l f i s e n e b e ş , c e m ' a n y e k ü n b e ş b i n s e k i z y ü z a l t m ı ş ü ç a k ç a . S a l i f ü l b e y a n a r s a l a r v e

arazi-i mezbûrelerimin üzerlerine hariçten ba izn-i şer'i gars-ı eşcar ve zer-i hububat eyliyenlerin bahçeleri ve hefkerele-ri hasılât-ı seneviyesinden öşr-ü zemin-i şer'i ve icare-i muaccele ve müeccele ile ebniyye vaz' ve inşa eyliyenlerin icare-i zeminlerinden sene besene mahsulât-ı vâkıa ki her neye ve her kaç kuruşa balığ olur ise varidat-ı mecmuası beşbin sekiz yüz altmış üç akça yazı ki yani hisse ve sehim itibar olunarak taksim olunup Me-dine-i mezbûrede inşa ve ihya eylediğim zaviyeme altı cihete meşrut ve yedi mahalle masruf olmak üzere hudutları muharrer ve mastur olan arsalar ve arazi-i mezburelerimi bicümletit tevabi-i vellevahik ve kâffetil hukuk-i velmerafik vakf-ı sahih-i şer'i ve hasb-i sarih-i mer'i ile vakf ve habsedüp şart ve tâyin ve tahsis eyledim. Şöyle ki evvelâ kendim libası hayat ile mülâbis olduğum halde zaviye-i mezbûreme kendim müteveli ve şeyh ve mutasarrıf olan arsalar ve arazi-i mevkufe-i mezbûrelere icare-i muaccele ve müeccele ile mutasarrıf olan kimesneler bazı mahallini hafr eder iken ziyr-i zeminden çıkarılan ahcar ve saireyi ayrıca bilcümle zaviye-i mezbûremen mütevellisine tahsis eyledim bade vefatihi evlâdım ve evlâd-ı evlâdımın batında ve derecede müsavi bulunan evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûr ve inasım ber veçhi nısıfıyyet müteveli ve müteveliye olalar ve evlâd-ı zükûrum zaviyeme şeyh ve mutasarrıf olmağa meşruttur batında ve derecede müsavi bulunan evlâd-ı zükûr ve inasımın her bir zükûr ve her bir inasından zuhur eden zükûr ve inas evlâtları isneyn tecavüz eder ise içlerinden aslah ve erşedleri müteveli ve müteveliye olalar ve evlâd-ı zükûrumun a'lem ve aslahı berveçh-i nısıfıyyet zaviyeme şeyh ve mutasarrıf olalar Tevliyet cihetine tâyin ve tahsis eylediğim vazife-i muayyeneden nısfını müteveli ve müteveliye olan evlâtlarım ahzedeler ve nısf-ı aherini mevcut olan bilcümle evlâd-ı sairelerim meyanelerinde seviyyen taksim edeler ve meşihat cihetine tâyin ve tahsis eylediğim vazife-i muayyeneden nısfını meşihat cihetine mutasarrıf olan evlâtlarım ahzedeler ve nısfı

aherini mevcut olan bilcümle evlâd-ı sairerim meyanelerinde yine seviyyen taksim edeler. Evlâd-ı zükûrum külliye bade-inkıraz neuzü Billâh-i Taalâ an kahril-feyyaz evlâd-ı inasım mütevellie ola ve evlâd-ı inasımın batında ve derecede müsavi bulunan evlâd-ı evlâd-ı evlâd evlâd-ı evlâd-ı evlâtları ber minval-i meşruh mütevellî ve mütevellie ve evlâd-ı zükûrum zaviyeme şeyh ve mutasarrıf olmağa meşruttur. Salıfüzükir altı cihete meşrut ve yedi mahalle masruf olmak üzere tâyin ve tahsis eylediğim vazife-i muayyeneden yevmi üç akça ciheti vazife-i mütevellî ki cem'an senevi binseksen akça yani hisse ve sehmdir ve yevmî dört akça cihet-i vazife-i şeyh yani meşihat ki cem'an senevi bin dörtyüz kırk akça hisse ve sehmdir ve yevmî iki akça cihet-i vazife-i imam ki cem'an senevi yediyüz yirmi akça hisse ve sehmdir imadüddin olan salbt-ı mefruzanın mesail i fıkhıyye-i şer'iyyesine a'lem ve aslah ve evra' ve ehl-i kur'an olup evkat-ı hamsede ezan-ı şerifi kıraet ile edây-ı hizmet-i imamet eyledikten sonra hizmet-i mezkûr mukabilinde yevmi iki akça vazife-i mezbureyi ahzede ve yevmi iki akça cihet-i vazife-i nazır ki hıdemat-ı zaviye-i mezbûremin külle yevmin ve leyle devam ile ifay-ı hizmet ettirmesine nezaret ve zaviye-i mezbûreme müteallik hizmetlerine muavenet ile defatir vesaireyi kitabet eyledikten sonra vazife-i mezbûre ki cem'an senevi yediyüz yirmi sehmdir ve yevmi iki akça cihet-i vazife-i câbi ki zaviye-i mezbûremin arsarlar ve arazi-i mevkufelerini teftiş ve taharri ve tettebbu' ederek icare-i zeminlerini senesi hitamında derdest ve mütevellinin re'yi tahtında daima ve müstemirren vakf-ı mezbûrun hâdimi olup kalan bakayalarını tahsil ve bilcümle yed-i mütevellie teslim ve zaviye-i mezbûreme müteallik her bir hizmetlerini rü'yet ve gelip giden fukara ve seyyahin ve dervişanın icabeden hizmetlerinin ifasına muavenet eyledikten sonra vazife-i mezbûre ki cem'an senevi yediyüz yirmi sehmdir ve yevmi iki akça cihet-i vazife-i ferraş yani bevab ki zaviye-i mezbûremin ve derununda bulunan hücreler

ile mescid-i şerifi tanzif ve tathir ve iş'al-i mum ve kanadil ve içlerinde bulunan mefruşat yani kilimler ve seccadeler ve eşya-i sairelerini gece ve gündüzde bilcümle muhafaza ve mukayyit olup ve gelip giden fukara-i seyyahin-i dervişanın icab ve iktiza eden hıdemat-ı lâzimlerini alâ meratibihim bilcümle bilâkusur ziyade dikkat ve ihtimam ederek ifay-ı hizmet eyledikten sonra vazife-i mezbûre ki cem'an senevi yediyüz yirmi sehmdir beher senede zaviye-i mezbûreme ve mescid-i şerifim için icabeden masarifat-ı zaruri ve tamiriye akçası bilcümle varidat-ı mecmua-i mezkûreden evvelen tenzil edilip bakî her ne kadar kuruş olur ise olsun beşbin sekiz yüz altmış üç akça yani hisse ve sehim itibar olunarak taksim olunup veçhi meşruh zikrolunan altı cihete meşrut ve bu sarfolunan akçadan bakî kalan galle-i zevaide herkaç kuruş isabet ederse anı dahî bilâd-ı B u h a r a ve S e m e r k a n d ve muzafatı ve o havalide olan bilâd-ı saire ve kasaba ve kuraları ki içlerinden bazıları berveçhi âti zikr-ü beyan olunur

Ramiten,

سماس

Gıcdivan,
İncir fagan,

کندرون

سوخار

واش

Abkent,
Pirmest,

فیل میرزه

Çarşamba Depesi,
Zendenî,

ازغندان

Kermine,
Dıkgıran,
Karsan,
Şehr-i Karşı,

(1)

Özbekistan, Yani Türkistan,
Çırakçı,
Şhrisebez
Guzar
Yekkebak,

Kette Korgan,
Baysin,
Şirevat,
Dinav,
Sarasya,
Reyuger,

Karatak,
Vilâyet-i Hisar.

Düşembe,
Kabadiyan,
Gurgan-Tepe,
Fenganzi,
Belcuyan
Kulap,
Kunduz,

رمداد

Kufin tabi-i Semerkant,
Meydan,
Çarh,
Hülügtu,
Basager,

Karakalpak,

جداخت

Hocent,
Karakçikum,
Kânibadem,

مهرام

Vilâyet-i Fikret,

منار

Espicap,
Sayram,
Vilâyet-i Taşkent,

Salar,
Evliya Ata,
Bagistan,
Viâlyet i Şaş,
Maverainnehr yani Türkistan,
Şehr-i Yese,
Gazali,
Akmeşçit,
Darvaz,

Şehr-i Fergane,
Ürgenç,
Hive,
Oş,
Vilâyet-i Kogant,
Endican,
Şehr-i Han,
Merginan (Margilan),

Vilâyet-i Belh,
Badahşan,
Meymene,

Vilâyet-i Kâşgar,
Yarkent,
Aksu,
Hoten,

(2)

(4)

(5)

(3)

ve tevabii bilcümle bilâd-ı mezkûre ve kasaba ve kura havalisi ehalileri efradlarından olup vaziyet-i mezbûreme vürud eden fukara-i seyyahin-i dervişana üç gün it'am-ı taam olunmak üzere harc ve sarfedilmeye meşrut eyledim ve zaviye-i mezbûreme gelip giden fukara-i seyyahin-i dervişanın alâ meratibihim hıdemat-ı lâzimelelerini ifaya memur ve istihdam olunan ferraş yani bevvab ve cabisinin ancak bilâd-ı meşruta-i mezkûre havalisi ehalileri efrad-ı seyyahinlerinden olmak üzere şart ve tahsis eyledim zira ki bilâd-ı meşruta-i mezkûre havalisi ehalileri efradlarından vaziyet-i mezbûreme vürud eden fukara-i seyyahin ve dervişanın hal ve ahvalini bilecek ve her bir hal ve ahvaline vâkıf olacak ve fukara-i seyyahin haklarında alâ meratibihim hürmet ve riayetle bilâkusur ifay-ı hizmet ile ve gelip gidenlere ziyade dikkat ve ihtimam edecek ferraş yani bevvab ve cabisi olan kimse ancak bilâd-ı meşruta-i mezkûre havalisi ehalileri efradından olup o havalisi ehalileri efradlarının ve kabail ve cemaatlerinin hal ve şanslarına âlim ve kemaliye vâkıf olduğu ecilden gelip giden fukara-i seyyahin-i dervişanın hiyni vürudunda hüs-ü muamele ve iltifat ile evvelâ isimlerini ve geldikleri bilâd ve kasaba ve kura ve civarlarını sual eyledikten

2 — Bu yerler Özbeklerle meskûndur.

3 — Keza Özbeklerle meskûn yerlerdir.

4 — Efganistan Türkistandadır.

5 — Çin Türkistandadır.

sonra ilm-i zaruri tahsil edüp bilâd-ı meşruta-i mezkûre havalisi ehâli efradından olup olmadıklarını ve eşraf-i hancedan ve gayr hanedanından olduklarını bilip bilâd-ı saire havalisi ehâli efradından fark ve temyiz edüp tâyin ve teşhis etmekle bilâ tehir zaviye-i mezbûremin berveç-i meşrut mutasarrıf olan evlâtlarım taraflarına bil-ihbar evlâdlarım yedleriyle üç gün it'am-ı taam olunmak ve şehri mezbûr kadısına malûmat verilmek ve zaviye-i mezbûremin hâdimlerinden biri hizmet-i lâzimesini ifasında bir gün tehavün ve tekâsül ederse öZR-ü şer'i beyan eylediği halde mazur tutulup hizmet-i lâzimenin ifa edilmesi için tenbih edilecek yine devamında kusur edüp tekâsülü kasdı olduğu tahakkuk ederse müteveli bil-ihbar şehri mezbûr kadısı marifetile tekâsül eden hâdim heman olvakitte azledilerek müteveli bil-intihab yerine ehli takva ve erbab-ı salâhtan ifay-ı hizmete müdâvim bir zatın nasb ve tâyin edilmesi cümle-i şeraitinde dahildir deyüp farigan anışsevağıl vâkıf-ı mumaileyh İmam Fakih Ebülleyis-şemerkandi zâdallahü Taalâ fezailehu Şeyhül-ulemail-Hanefiyye hazretlerine teslim ol dahi şer'i şerife tevfikân sair evkaf mütevellileri gibi vicahen tasdik ve şifâhen tahkik edüp kabz ve tesellüm eyledi dedikte gibbet-tasdikîş-şer'i vâkıf-ı mumaileyh canib-i vifaktan semt-i şikaka âzim olup gerçi vakf-ı arazi hazret-i İmam - Âzam ve hümam-ı efham katında sahîh ve lâkin gayrı lâzım olmakla vakf-ı mezbûrdan rücu' ve kema filevel milkime istirdad muradımdır dedikte müteveli-i mumaileyh kendüye lâzım olan cevab-ı basevaba âzim olup hazret-i İmam - Âzam ve hümam-ı efham katında lüzumundan âri ise imameynil-hümameyn katlarında lüzumundan müfarikat etmemekle anların kavli şerifleri üzere vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzumuna hükm-i şer'i talep ede-

rim dedikte hâkim-i muvakka-i kitap tuba leh ve hüsn-ı meab Mevlâna Müşarünileyh hazretleri tarafeynin deliline nazar ve mennaen bilhayr olmaktan hazer edip imameynilhümameyn kavli şerifleri üzere bilcümle hudutları muharrer ve mastur olan arsalar ve arazi-i mezbûrelerin evvelen vakfiyyetine saniyen cemi-i şurut ve kuyudunun sıhhat ve lüzumuna hükm-i muhkem-i şer'i ve kaza-i mübrem-i mer'i edüp min baad vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım olup nakz ve nakıza ve tebdil ve tağyire mecal muhal oldu.

بِحَيْث لَا يَبَاع وَلَا يُوْبَع وَلَا يَرَهْنَ فَن بَدَلَهُ بَدَ مَا سَمِعَهُ
فَأَمَّا أَمِي عَلَى الذِّين يَبْدُلُونَهُ إِنْ أَلَّهَ سَمِيحٌ عَليمٌ وَاجِرٌ
الْوَأَقِفِ عَلَى الْحِجْيِ الْقِيَوْمِ جَرَى ذَاكٌ وَحَرَّرَ فِي الْيَوْمِ
أَحَدِي وَعَشْرِينَ مِنْ شَهْرِ رَجَبٍ شَرِيفٍ لِسَنَةِ أَحَدِي
وَأَمَّا نَبِي وَسَمِيحٌ أَمَةٌ .

Ş ü h u d ü l h a l

Kutbül-ârifin imam Kuduri Zade Mevlâna Esseyid Ahmed Şeyhül-ulemail Hanefiyye italallahü Taalâ omrehu ibn-i Mevlâna Muhammed ibn-i mevlâna Ahmed ibn-i mevlâna Muhammed ibn-i mevlâna imam-ül ârifin ebül Hüseyin imam Ahmed El-kudurî ibn-i Ahmed ibn-i Cafer ibn-i Hamedan-ülkuduri kaddesallahü Taalâ ervahahümül-aliyye.

Kutbularifin şeyh Suhreverdi Zade mevlâna Şehabüd-din Şeyhül ulema zâdallahü Taalâ fezailehu ibn-i mevlâna İbrahim ibn-i mevlâna Abdullah ibn-i mevlâna Şeyh Şehabüddin-i Suhreverdi kaddesallahü Taalâ ervahahüm-ül aliyye.

A'lemül ulemail mütebahiriyn Muhyüddin zade faziletlü fehmetlü İbrahim Efendi ibn-i Abdullah Efendi ibni-i Hüseyin Efendi.

Fahrül ulemail muhakkikin Hü -

s a m ü d d i n Z a d e faziletlü şerafetlü Şeyh Abdülhalim Efendi ibn-i Osman Efendi ibn-i Hüsamüddin Efendi ve biraderi faziletlü fekahetlü Abdurrahman Efendi.

ve diğer biraderi zehadetlü Şeyh Abdürrauf Efendi

ve halife-i nakşibendî Güldür Ahmed Efendi Zade faziletlü Şeyh Halil Efendi İbn-i Mahmud Efendi ibn-i Güldür Ahmed Efendi

Şeyh-ülkurra faziletlü şerafetlü Şeyh Osman Efendi ibn-i Abdürrahim Efendi ibn-Osman Efendi

İmam Zade faziletlü fekahetlü Şeyh Abdülhalik Efendi ibn-i Abdullah Efendi ibn-i Hüseyin Efendi

ve biraderi faziletlü zehadetlü Şeyh Hafız Abdüssettar Efendi ve Turabî Zade faziletlü kerametlü Şeyh Harun Efendi ibn-i Abdülhâdi Efendi ibn-i Harun Efendi Turabî ve biraderi faziletlü zehadetlü Şeyh Hüseyin Efendi

Hattat Zade faziletlü Hüseyin Efendi ibn-i Abdülkadir Efendi ibn-i Bekir Efendi

Kalaycı Zade salahlı şeyh Abdülgafur Efendi ibn-i Osman Efendi ibn-i Bekir Efendi Kayıri

Abdülğani Zade reşadetlü Şeyh Abdülkadir Efendi ibn-i Ahmed ibn-i Abdullah Efendi

Kuştemur Beyzade sehavetlü salahlı Abdullah Bey ve biraderi sehavetlü Abdülhâdi Bey

Kusun oğlu İsa Beyzade sehavetlü Hüseyin Bey ibn-i Abdülmennan Bey

ve biraderi salahlı İbrahim Bey Kuştemur beyzade Şeyh İbrahim Efendi ibn-i Abdülhalik Bey ibn-i Halil Bey

Kusunzade salahlı Şeyh Abdürrezzak Efendi ibn-i Ebülhâdi Bey

ve biraderi zehadetlü Şeyh Abdülcelil Efendi

ve diğer biraderi salahlı Şeyh Ahmed Efendi

Tekelü Mahmud Zade Şeyh Hüseyin Efendi ibn-i İbrahim ibn-i Mahmud Ağa İncirlüce İbrahim ibn-i Şaban ibn-i Ahmed ve gayrihim minel-hazirin.

منجك زاده وقتنه تائد 1232 تاريخلى حجت

الا سر كما ذكر فيه وقع عندى نغمه الفقير

اليه عن شانه

مفتى زاده السيد مصطفى صادق

المولى الخلالة بمدينة طرسوس

غفر لها

السيد مصطفى صادق

ثبت عندى بالتواتر مضمون هذه الحجة الشرعية

المعمول بها السيد مصطفى الخلالة بمدينة طرسوس

نغمه الفقير

اليه عن شانه

عن عنه

السيد مصطفى على

حرره فى اليوم الحادى والعشرين من شهر

رجب المرجب لسنة خمسين

وما تين والف

ABDÜLMENCEK ZAVİYEİ
VAKFININ TEVLİYETİ HAKKINDA
TARSUS ŞERİYE MAHKEMESİNİN
1232 TARİHLİ HÜCCETİNİN
METNİ

Medinei Tarsus'ta medfun-i hâki-
ıtırnâk İmam-i Kuşeyri Zade Mevlâna
Esşeyh Esseyyid Abdullah-Elmenceki

kuddise sirrehüm-el aziz hazretlerinin sü-lâle-i tahiresinden Şerife Fatma Bint-i Mencek Zade Esseyyid Ahmet Efendi ibn-i Esseyyid Şeyh Mehmet Nakşibendi Efendi İbn-i Şeyh Mustafa Efendi nam Hatunun vekil-i müseccel-i şer'isi Zevci Fahr-ül müderrisin-il kiram-ı zevilhtiramdan Teceli Zade Esseyyid Hüseyin Efendi İbn-i Esseyyid Mehmed Efendi ibn-i Esseyyid Musa Efendi nam kimesne meclis-i şer'i şerif-i mutahhare ve mahfel-i din-i münif-i münevverde şöyle taktırir-i kelim ve tabir-i anil-meramı eder ki müvekkili olduğum mumaileyha Şerife Fatma Hatun Bint-i Mencek Zade Esseyyid Ahmet Efendi an asıl evlâdı evlâdı Mencek tarafından Medine-i Tarsus'ta vaki Mencek Baba Zaviyesi vakfının ber mucceb-i şart-ı vâkıf ve vakfiyye-i mamulünbiha tevliyet ve meşihat cihetleri evlâdı evlâdı meşrut olup ve teamül-ür kadim meşrutiyet veçhile Pederim Mencek Zade Esseyyid Ahmet Efendi nam kimesne beraberat-ı âlişan mutasarrıf olmakta iken bi-emrillâhi Tealâ vefatı vukuile tevliyet ciheti bana tevcih olmak iktiza eder iken ecanibden ve kaza-i mezkûr mahkeme kâtiplerinden Abdurrahman nam kimesne bilâ veled fevt oldu deyu hilâfı irtikâb edüp hilâf-ı inha kendü ile Der aliyyede sakın karındaşı Mehmet ile aleştirâk üzerlerine tevcih ve beraet ettirmiş olmakla merkuman Mehmet ve Abdurrahman ile terafi-i şer'i olunup ve ihkak-ı hak olunması matlubumdur dedikte merkuman Mehmet ve Abdurrahman huzur-u şer'a davet olunup müddeiyye-i mumaileyhanın vekili zevci mumaileyh Teceli Zade Esseyyid Hüseyin Efendi ile bilmüvacche muhasama olunarak terafu-i şer'i olundukta merkuman Mehmet ve Abdurrahman müddeiyye-i mumaileyha Şerife Fatma Hatunun evlâd-ı vâkıftan olduğunu ve zaviye-i mezburenin evlâd-ı vâkıfa meşrut idüğünü inkâr eylediklerinde müddeiyye-i mumaileyha Şerife Fatma Hatunun vekil-i müsecceli Zevci Teceli Zade Esseyyid Hüseyin Efendiden iddiasına mutabık beyyineye havale olundukta kazai mezkûr ehalilerinden zeyli vesikada muharrer ve mastur ve mazbut-ül esami

bigarez mevşuk-ul kelim ve müsinn-i ihtiyar ve mazanne-i kiramdan Müftü Zade Müftü faziletlü Esseyyid Mehmet Efendi ibn-i Osman Efendi ibn-i Mehmet Efendi ve İrbak zade faziletlü Mustafa Efendi ibn-i Mehmet Efendi ibn-i Mustafa Efendi ve biraderi fekahetlü Bekir Efendi ve sabık Tarsus Müftüsü faziletlü Kabakçı Mehmet Efendi ibn-i Mustafa Efendi ibn-i Mehmet Efendi ve Hasan Efendi Zade faziletlü Mehmet Efendi ve Yoluklu Zade faziletlü Mehmet Efendi ibn-i Hüseyin Efendi ve Eimr Osman Zade faziletlü Ahmet Efendi ibn-i Mehmet Efendi ve Sebilzade faziletlü Eyüp Efendi ibn-i Ömer Efendi ibn-i Mehmet Efendi ve biraderi hattat Halil Efendi ve Hatip Zade Yunus Efendi ibn-i Ali Efendi ibn-i İsa Efendi ve murabıt şeyhi Şeyh Esseyyid Mustafa Efendi ibn-i Esseyyid Şeyh Mehmet Efendi ve makam-ı şerif imamı faziletlü Esseyyid Hüseyin Efendi ibn-i Esseyyid Mustafa Efendi ibn-i Esseyyid Hüseyin Efendi ve biraderi Hafız Esseyyid Numan Efendi ve imam zade mekrümetlü Esseyyid Hüseyin Efendi ibn-i Ahmet Efendi ve biraderi hafız Abdülhadi Efendi ve Zülfikar zade Salih Efendi ibn-i Mehmet Efendi ve Okçu zade Mehmet Efendi ibn-i Mehmet Efendi ve Bilâl-i Habeşi Türbedarı sırmabıyık kör Şeyh oğlu Mustafa Efendi ibn-i Şeyh Abdullah ibn-i İlyas Efendi ve serdar zade Abdullah Efendi ibn-i Mehmet Efendi ibn-i İbrahim Efendi cem'an on dokuz nefer kesane li-eclışşehade meclis-i şer'a hazırın olup merkuman Mehmet ve Abdurrahmanın muvacehelerinde her birerleri cevabında kırk ve elli senelerden berü bildiğimiz ve aba an ced mesmularımız oldukları veçhile merkuman Mehmet ve Abdurrahman ibn-i Osman ibn-i Mehmet evlâd-ı vâkıftan olmayup kendüleri ecanibden oltp her nasıl ise ber takrib iltimas-ı kavi ve hilâf-ı inha ile kendileri üzerlerine tevcih ve berat ettirdiklerini ve müddeiyye-i mumaileyha Şerife Fatma Hatun an asıl evlâd-ı evlâd-ı vâkıftan Mencek Zade Esseyyid Ahmet Efendi ibn-i Esseyyid Şeyh Mehmet Nakşibendi Efendi ibn-i Seyyid Şeyh Mustafa Efendinin sulbiyye-i sahiha

kızı olduğunu ve bermuceb-i şart-ı vâkif ve teamül-ü kadim meşrutiyet veçhile evlâd-ı vâkıftan olanlar tasarruf edegeldiklerini âlâtarikış-şehadetiş-şer'iyye alâ hidetin ala hidetin her birerleri haber vermeleri ile badettadil vet-tezkiye şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki olduktan sonra ve müddeiye-i mumaileyha Şerife Fatma Hatunun yedinde bulunan müteaddit fetvay-ı şerifeler dahi iddiasına mutabık olarak hükm-ü şer'i terettüb etmekle ber mantuk-u fetvay-ı şerif merkuman Mehmet ve Abdullah ibn-i Osman ibn-i Mehmet ecanibden olup hilâf-ı şart-ı vâkif ve

mugayir-i şer'i şerif tevliyet-i mezkûr hizmetinden ve tasarruflarından men' ve def' olundular. Şart-ül vâkif kennassış-şari medlûlünce müddeiye-i mumaileyha Şerife Fatma Hatunun an asıl evlâd-ı evlâd-ı vâkıftan Mencek Zade Esseyyid Ahmet Efendinin sulbiye-i sahiha kızı olduğunu ledeş-şer' bittevatür sübutile hüküm olunduğu mavakaa bittaleb işbu hüccet-i şer'iyye ketb ve mumaileyha Şerife Fatma Hatunun yedine ita kılındı.

Tahriren filyevm-il isneyn min şehri zilkadetiş-şerife lisene isna ve selâsin ve mieteyn ve elf.

ABDULLAH MENCEK ZAVİYESİNE AİT KAYD-I HAKANİ SURETİ

(Sahifenin öbür yüzündeki tuğra)
Abdülmeccid bini Mahmud han elmuzaffer daima

İmza (okunamadı)
Nahiyei Tarsus der livai mezbur

Evkafı

Zaviyei Mencek

tabi mezbur

Mezreai
Mencekçukuru der nezdi Minasay dernezdi hududi erbeası arikî âm ve nehri Haddid tamam vakıf Hasıl ve öşri hububat 1180

Mezreai
Minasay dernezdi Karamusa mahduddur kıbleten Salurbeğlü ve şarkan Sadatçukuru ve şiamlen Harak-altı ve garben dikili taşlardır. Hali tamam vakıf hasıl an öşri hububat ve gayrihi 980

Mezreai
Karamusalı dernezdi Karaçoban mahduddur kıbleten Huricek ve şarkan Nabilu giden tarik ve şimalen Bahçaltı Hasıl an öşri hububat ve gayrihi 800

Mezreai
Beynessureyn mahduddur kıbleten ve şarkan ve garben tarikî âm ve şimalen surile tamam vakıf hasıl an öşri hububat ve gayrihi 150

Öşri
Zemini Bahçei biyedi Hüseyin bini hacı Kavlak dernezdi Büyük Buladan harici iyabilbahr

Hasıl : 75

Öşri
Zemini bahçei der yedi Hüseyin bini Tekeli Mahmud der nezdi suri beyne harici ez beynessureyn.

Hasıl : 30

Öşri

Zemini Bahçe-i İncirluca deryedi "Silik"
Emir bini Şaban harici... "silinmiş".

Hasıl : 16

Öşri

Zemin der nezdi Suri beyne der yedi Hüseyin bini Tekelu Mahmud harici ez beynessureyn.

Hasıl : 10

İcarei

Zemini dükkân maa Binayi der nezdi
Asiyabı Çakal tamam vakıf

sene
15

İcarei

Zemini dükkân der nezdi dükkân ve Furuni Kubad paşa der kurbi Asiyabı Çakal

Fi sene : 12

Mukataai

Asiyabı Çakal tamam vakıf

Bab
I

Hasıl
2520

İcarei

Zemini beyti Kuştemur bey der nezdi suri beyne der yedi İsa bey bini Fusun.

Fi sene : 60

İcarei

Zemini Hüseyin bini Tekelu Mahmut der nezdi Zaviyei Mencek

Fi sene : 10

Yekûn
5863

İcarei

Zemin der enderuni şehir der nezdi Zaviyei Mencek elmezbur tamam vakıf.

Fi sene : 5

Elmasraf

Beciheti vazıfei
Mütevelli

fi yevm : 3

Beciheti vazıfei
Şeyh

fi yevm : 4

Beciheti vazıfei
İmam

fi yevm : 2

Beciheti vazıfei
Nâzır

fi yevm : 2

Beciheti vazıfei
Câbi

fi yevm : 2

Beciheti vazıfei
Ferraş

fi yevm : 2

Vaki olan zayid fukaraya Taamiye için sarf oluna bimarifetli Kadı-i şehri M.

Sureti defteri evkafı livai Mezbur budur ki ba fermanı âli nakl olundu.

Tahriren fi şehri Muharremil-haram sene erbea ve seb'in ve mieteyn ve elf.

Mühür
Şayestei Yâd
Tevfik Ahmet

BEYCE ŞEYH VAKFIYESİ

I — Vakfiyenin Tavsifi :

Vakfiyesindeki tabirler ile an asıl Gürkâni ehalileri ulemay-ı eşraf-ı kiram ve üstad-ı meşayih-i izamından olup etraf-ı âlemi keş-ü güzar ve seyahat murad ettikte bazı kabailden kendisine ittiba' edenlerle birlikte Tarsus'a tâbi Ulaş Nahiyesinde İncirpınarı namındaki yeri intihab ederek orada yerleşip bir köy ve civarında bir de zaviye kuran kutb-ül arifin Şeyh Ebülkasım Gürkâni Zade Mevlâna Beyce Şeyh Esseyyid Abdülgafur'un vakfiyesi 25/Cemazielevvel/782 tarihlidir.

Bu vakfiyenin sıhhat ve lüzumuna hükmeden de yine Tarsus Kadısı İmam Kerhi Zade Maruf Kerhi'dir. Daha sonra 23 Rebiülahır 1017 de Tarsus Kadısı Seyyid Abdurrahman,

18 Rebiülevvel 1167 de Tarsus Kadısı Esseyyid Halil,

23 Cemazielahir 1210 da Tarsus Kadısı İmam Zade Esseyyid Mehmet,

18 Cemazielahir 1243 de Tarsus Kadısı Esseyyid Abdurrahman Şükrü tarafından tevatür yoluyla vakfiye mazmunu tasdik edilmiştir.

Şahitler arasında Ebülleys Semerkandi Zade Mevlâna Eşşeyh Esseyyid Abdurrahman-ül Semerkandi ile Şeyh Szhverdi Zade Mevlâna Şehabüddin baş tarafta olmak üzere yirmi dört kişinin adları yazılıdır.

Vâkîfın adı: vakfiyede «Beyce Şeyh Esseyyid Abdülgafur İbn-i Mevlâna Muhammed Bedreddin ibn-i Mevlâna Muhammed ibn-i Mevlâna Hamza İbn-i Mevlâna Kutb-ül Afak Şeyh Ebül-Kasım Gürkâni» diye geçmektedir.

Tescil Mütevellisi: Şeyh-ülulema-Elhanefiyye Mevlâna Esseyyid Ahmet İbn-i Mevlâna Muhammed İbn-i Mevlâna Kutb-ül Arifin Ebülhüseyn İmam Ahmet-el Kuduri İbn-i Muhammed İbn-i Ahmet İbn-i Cafer İbn-i Hamedan-El Kuduri'dir.

Fotokopisini sunduğumuz nüsha Tarsus Kadısı Mehmet Lâtif'in mührüyle aslına mutabakatı tasdik edilmiş ve Tarsus

Mahkeme-i Şeriyesinden verilmiş olan bir surettir. Harç-ı imza tarihi 1308 dir. Bu metin, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivinde Anadolu sekizinci vakfiye defterinde 53 üncü sahifede müsecceldir.

II — Vakfiye Muhtevasının Özeti :

Vakfiyede İncirpınarı Mezreasında kurulan köyün kible cihetinde vâki tepenin üstüne de zaviyenin inşa edildiği, zaviyenin şark ve kible cihetinde iktiza ve icabeden su mahzenlerinin tesis olduğu belirtilmektedir.

Vâkîf, İncirpınarı Mezreasının gerek sahilinde, gerek yaylağında bulunan araziye de zaviyesine vakfeylemiştir. Tevliyet ve zaviyedarlık hizmeti hayatta iken kendisine ait olacak, vefatından sonra «Evlâd-ı zükûru ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûrun batında ve derecede müsavi bulunanları içinden erşedi berveçhi nısfıyyet mütevellî ve âlem ve aslahiyette dahi müsavi bulunan evlâd-ı zükûr zaviyeye zaviyedar olacak».

«Erkek evlâdı kalmazsa kız evlâdın evlâd-ı inasının batında ve derecede müsavi bulunan evlâd-ı zükûrunun ber minval-i meşruh muhtevi ve zaviyedar olması meşruttur».

Her sene vakfın geliri 2000 akçe itibar olunup bundan :

- 900 akçe tevliyet cihetine
- 900 » Zaviyedarlık cihetine
- 100 » Mum ve yağ masraflarına
- 100 » Seyyah ve dervişlere it'am-ı taam masrafı

2000 Yekûn

olarak sarfedilecektir.

900 akçe tevliyetin nısfını mütevellî olan evlât alacak, öteki yarısı da batında ve derecede müsavi ve mevcut bulunan erkek ve kız evlâda müsavi hisselerle taksim edilecektir.

900 akçe Zaviyedarlık ciheti vazife-i muayyenesini ancak zaviyedar olan evlâtlar alacak.

Zaviyede üç gün müddetle it'am edilecek seyyah ve dervişlerin vâkıfın ve kendisile beraber gelen cemaat halkının herbirinin mensup oldukları memleketler halkından olmaları meşruttur. Bu yerlerin bazıları vakfiyede yazılıdır:

Gürkâni, Beyce, Şeyhlü, Andak, Gümüştepe, Güneysu... ilâh.

III. Vakfiyede geçen yerler hakkında şu meşruhat vardır :

Bilâd-ı Buharanın yirmi gün buud-ü mesafesinde ve ciheti şimalisinde yüz yirmi bin haneyi müstemil bir belde-i azimedir ve bilâd-ı vefire-i kesireyi muhteviye ve muhitadır Belde-i *Gürkân*.

Ve bu Belde-i mezkûreye yirmi gün buud-ü mesafede Ahâl demekle maruf arazii vâsiada *Göktepe* namında üçyüz bin hane kadar Türkmen Aşiretini müstemil bir cebel vardır ve bilcümle ehalisi Hanefiy-ül mezheb müşerreflerdir.

Ve *Beyce Şeyhlü* Gürkân ile Örgenç meyanesinde altı bin haneyi müteceviz bir karyedir.

Ve karyei mezkûreye sekiz saat mesafede yedi bin haneyi müteceviz *Gümüştepe* namında bir karye dahi vardır.

Ve bu karyeye bir gün mesafede on bin haneyi müteceviz *Güneysu* namında bir kasaba vardır.

Ve bu kasabaya beş saat mesafede *Hoca Nefis* namında bir karye dahi vardır.

Ve bu karyeye dört saat mesafede *Cebbavar* namında bir karye dahi vardır.

Ve bu karyeye üç saat mesafede *Kalışhan* namında kezalik bir karye vardır.

Ve buna karib *Atabay* namında bir karye dahi vardır.

Ve Bilâd-ı Gürkâna beş saat mesafede cihet-i şimalide elli bin haneyi müteceviz *Tazlar* namında bir belde-i azime vardır.

İşbu beldeye iki saat mesafede namında bir karye vardır.

Ve civarında *İlgi* namında bir karye vardır ve üç bin haneyi mütecevizdir.

Ve bir saat mesafesinde kezalik *Deveci* namında bir karye dahi vardır.

Ve yine bir saat mesafesinde *Cumaili İşani* namında kezalik bir karye dahi vardır.

Ve buna iki buçuk saat mesafede şark ile kible arasında *Gönlâm* namında kezalik bir karye dahi vardır.

Ve bu karyeye dokuz saat mesafede uleması ve meşayih-i kesir ciheti şimalide *Kalış İşani* namında beş bin haneyi müteceviz bir karye-i cesime vardır.

İşbu karyenin bir saat civarında *Kerkes* namında kezalik bir karye vardır.

Ve buna karib koyunu çok on bin hane Türkmen aşiretini müstemil *Carvedar* namında bir aşiret vardır.

Ve Örgence iki gün mesafede *Çeğişler* namında altı bin haneyi müteceviz bir karye vardır.

Ve buna karib *Sarısular* namında on bin haneyi müteceviz bir kasaba dahi vardır.

Ve bu kasabaya yedi saat mesafede Eba Müslim Hazretlerinin zaman-ı saadetlerinde fetholunan altmış bin haneyi müteceviz *Maveri Şahcihan* namında Mezheb-i Hanefide olmak üzere bir beldenin ismidir.

Dahi Örgencin iskelesi *Şahkadem* namında beş bin haneyi müteceviz kasaba şeklinde bir iskeledir.

Ve şu mezkûrata ki gerek şehir ve gerek Kura millet-i İslâm ve mezhebi Hanefiye üzere olmakla cümlesi Bilâd-ı Gürkâne tâbidir.

Ve bu mezkûrattan maada beş bin hane miktarı *Kanyutmaz* namında ve iki bin hane miktarı namında karyeler ve namı aher ile kuray-ı kesire olmağın hemen bu makamda kaide-i iktifada olarak meşahirleri ketbolunmuştur.

BEYCE ŞEYH VAKFIYESİ :

... Emma badü işbu kitab-ı sıhhat-ı sahiha-i şer-iyyenin tahrir ve tastirine bais ve badi budur ki an asıl **G ü r k â n i** ehalileri ulema-i eşraf-ı kiram ve üstad-ı meşayih-i izamından olup etraf-ı âlemi keşt-ü güzâr ve seyahat ihtiyarı murad eyledikte bazı kabâilden halisan ve muhlisan hubb-i **f i l l â h** ve muhabbet-i **R e s û l u l l a h** ile kendüye ittiba ve

iktida eden cemaatları beraber oldukları halde keş-tü güzar ve seyahat ederek sahile bu havaliye vürud müyesser oldukta Tarsusa tâbi Ulaş nahiyesinde vaki Kayıtbay Sultan İncirpınarı nam mezreayı intihab ve mezrea-i mezbure dahiline haneler inşasına bed' ve şuru' ile bir karye icad edüp ve karye-i mezburenin kible cihetinde vâki depenin re'sine dahi zaviyesini ve hücreleri ve zaviye-i mezburesinin şark ve kible cihetlerine iktiza ve icab zaruri olan su mahzenlerini dahi inşa edüp bizzat icad ve inşa eylediği karyesi ve inşa ve ihya eylediği zaviye-i mezburesinde ihtiyar temekkün ve tavattun eden kutbül ârifin şeyh Ebülkâsım Gürkânî Zade Mevlâna Beyce Şeyh esseyyid Abdülgafur zadalâhü taalâ fezailehu ibn-i mevlâna Muhammed ibn-i mevlâna Hamza ibn-i mevlâna kutbül âfak şeyh Ebülkâsım Gürkânî üstad şeyh-ül ulema il sofiyye kaddesallahü ervahehüm-ül aliyye mezrea-i mezbur Kayıtbay Sultan İncirpınarı nam mezreada mütemekkin olan sahib-ül hayrat velhasenat ve talib-üssadakat-i velmüberraat mumailiyh şeyh Ebülkâsım Gürkânî zade mevlâna Beyce şeyh zadalâhü taalâ omrehu ve devletehu meclisi şer'i şerif-i Ahmedî ve mahfeli din-i hazret-i Muhammedî de lieclittescil velemril itmami vettekmil mütevellî nasb ve tâyin eylediği işbu rafi-ül küttab kutb-ül ârifin imam Kuduri Zade mevlâna esseyyid Ahmed şeyh-ül ulemail hanefiyye italallahü omrehu ve şerefehu ibn-i mevlâna Muhammed ibn-i mevlâna Ahmed ibn-i mevlâna kutb-ül ârifin ebül - Hüseyin imam Ahmed Elkuduri ibn-i Muhammed ibn-i Ahmed ibn-i Cafer ibn-i Hamedan-ül Kuduri kaddesallahü taalâ ervahehüm-ül aliyye mumailiyh imam Kuduri Zade zadalâhü taalâ fezailehu mahzarında bittav-ı verrıza la bilikrah-ı vel-eza şöyle ikrar ve

itiraf eder ki Tarsusa tâbi Ulaş nahiyesinde vaki gerek Sahilinde gerek Yaylağında bulunan taht-ı tasarrufumda ve silk-i milk-i sariha-i meşruumda münselik olan arsalar ve arazilerimin hududu ve sınırları alâ haddetin alâ haddetin yegân yegân âtide tafsilen zikir ve beyan olunur. Mezrea-i mezbur Kayıtbay Sultan İncirpınarı nam mezrea dahilinde bulunan arazilerimin hududu bir taraftan Zeytunlu mezardan Caferliye giden tarik-i âmdır ve Yumrukilise ve Çanlıkuyu sınırı ve Dikikdeliktaş dahi yanında Döküktaş ve Çiriş tepesinden mürur eden dağ yolu ve Kaklıkgediği andan doğru hadd-i istikameti Zeyvebeyli karyesine müntehi olur salif-üz-zikr mezbur Zeytunlu mezardan garp tarafına doğru gelip giden yol gelerek garp tarafında yine mezbur Zeyvebeyliye müntehi olur işbu hudut ile mahdut Kayıtbay Sultan İncirpınarı mezreası ve Yaylağa gittiğimde ikametgâh eylediğim mahal ki mezrea-i Beycepınarı nam-ı diğer Yılanluca ve Bund Çayırı Kızılbığ nezdindedir ve Bund Çayırı ki yani Bund Çayırı Karagöl tabir olunur ve Çamlıdere ve Köklükepir ve tarik-i âm ye Sancartaş ki muazzam kayadır ve mezbur Sancarayanın kibleten cihetikehenden doğru Karatepe cebeli ve Göztaş hududu ile mahdut mezrea-i Beycepınarı ve yukarı Kızılbığ yaylaktır ve aşağı uzlak çukur Kızılbığ ki otlak tabir olunur hasil-ı an-ıl galle iki bin akçe işbu mezreateyn-i mezbureteynin muharrer ve mastur hududu ve sınırları dahilinde bulunan arsalar ve arazilerimi salif-ül beyan temekkün ve tavattun eylediğim mezrea-i mezbur Kayıtbay Sultan İncirpınarı nam mezreada inşa ve ihya eylediğim zaviyeme evlâdiyet ve meşrutiyet olmak üzere arsalar ve arazi-i mahdude-i mezburelerimi bicümletit tevabı vellevahik ve kâffetil

hukuk velmerafik vakf-ı sahih-i şer'i ve habs-i sarîh-i mer'i ile vakf ve habsedüp şart ve tâyin ve tahsis eyledim şöyle ki evvelâ kendim libas-ı hayat ile mülâbis olduğum halde zaviye-i mezbureme kendim mütevellî ve zaviyedar olam bade ve-fatihî evlâd-ı zükûrum ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûrumun batında ve derecede müsavi bulunan ve evlâd-ı zükûrumun içinden erşedi berveçh-i nısfîyyet mütevellî ve a'lem ve aslahiyette dahi müsavi bulunan evlâd-ı zükûrum kezalik zaviyeme zaviyedar olmağa meşruttur evlâd-ı zükûrum külliyyen badel inkıraz neuzü billâh-i Taalâ an kahril feyyaz evlâd-ı inasım mütevellîye ola ve evlâd-ı inasımın evlâd-ı zükûrunun batında ve derecede müsavi bulunan evlâd-ı zükûrum ve evlâd-ı zükûrumun evlâd-ı zükûrunun evlâd-ı evlâdımın içinden erşedi berveçh-i nısfîyyet mütevellî ve a'lem ve aslahiyette dahi müsavi bulunan evlâd-ı zükûrum kezalik zaviyeme zaviyedar olmağa meşruttur, badel inkıraz neuzü billâhî taalâ an kahril feyyaz evlâd-ı inasımın evlâd-ı inasımın batında ve derecede müsavi bulunan evlâd-ı zükûrum kezalik berminval-i meşruh zaviyeme mütevellî ve zaviyedar olmağa meşruttur. Sene besene hasılat-ı galle-i vakıf her neye ve her kaç kuruşa baliğ olursa iki bin akça yani hisse ve sehîm itibar olunarak taksim olunup mecmu' hasılat-ı galle-i vakıftan dokuz yüz akça tevliyet cihetine tâyin ve tahsis eyledim işbu dokuz yüz akça yani hisse ve sehîm vazife-i muayyeneden nısfını tevliyet cihetine mutasarrıf olan evlâtlarım ahzederler ve nısf-ı aherini dahi batında ve derecede müsavi ve mevcut bulunan zükûr ve inas evlâd-ı sairelerim meyanelerinde seviyyen taksim ederler ve yine dokuz yüz akça yani hisse ve sehîm dahi zaviyedarlık cihetine tâyin ve tahsis eyledim işbu zaviyedarlık ciheti vazife-i muayyenesini ancak zaviyedar olan evlâtlarım ahzedeler ve yine yüz akçayı dahi zaviye-i mezburemin mum ve zeyt masarifatı saire-i zaruriyesine sarfedeler ve baki kalan yüz akça hisseyi dahi halisan ve muhlisan hubb-ı fillâh ile kendime ittiba' ve iktida ve benim ile beraber keşt-ü

güzar ve seyhatı ihtiyar eden cemaatlarım her birerlerimizin olduklarımız bilâd ve kasaba ve kuralarımız ki içlerinden bazıları zikir ve beyan olunur G ü r k â n i ve B e y c e ş e h l ü ve A n d a k ve G ü m ü ş t e p e ve G ü n e y s u ve H o c a n e f e s ve A t a b a y ve T a z l a r ve I l g a y ve K a y i h h a n ve Y a k â ğ l ı ve C u m a i l i İ ş a n ı ve G ö n l a m ve K a y i h İ ş a n ve Ç a r v e d a r ve Ç e k i ş l e r ve S a r ı s a l u r ve F a r m e d i ve yarığından ve k a l t ve c e b a v a r ve tevabii nam mahal-ler havalisi ehalilerinden zaviye-i mezbureme vürud eden fukara-i seyyahin-i derişan üç gün it'am-ı taam olunmak üzere harc ve sarf edilmeğe meşrut eyledim de-yup farig anışsevağil vâkıf-ı mumaileyh mezreateyn-i mezbureteynin hudutları muharrer ve mastur olan bilcümle arsalar ve arazii mahdude-i mezburelerimi mütevellî mumaileyh İ m a m K u d u r i Z a d e Ş e y h - ü l u l e m a - i l h a n e f i y y e h a z r e t l e r i n e t e s l i m v e o l d a h i ş e r ' i ş e r i f e t e v f i k a n s a i r e v k a f m ü t e v e l l i l e r i g i b i v i c a h e n t a s d i k v e ş i f a h e n t a h k i k e d ü p k a b z v e t e s e l l ü m e y l e d i d e d i k t e g i b b e t t a s d ı k ı ş ş e r ' i v â k ı f - ı m u m a i l e y h c a n i b i v i f a k t a n s e m t - i ş i k a k a â z i m o l u p g e r ç i v a k ı f a r a z i h a z r e t - i i m a m ı a z a m v e h ü m a m - ı e f h a m k a t ı n d a s a h i h v e l â k i n g a y r - ı l â z ı m o l m a ğ l a v a k f - ı m e z k ũ r d a n r ü c u ' v e k e m a f i l e v v e l m i l k i m e i s t i r d a d m u r a d ı m d ı r d e d i k t e m ü t e v e l l i - i m u a m i l e y h İ m a m K u d u r i Z a d e c e v a b ı n d a s a v a b - ı h i t a b - ı m ü s t e t a b a ş u r u ' e d ü p h a z r e t - i i m a m - ı a z a m v e h ü m a m - ı e f h a m k a t ı n d a l ü z u m d a n â r i i s e i m a m e y n - i l h ü m a m e y n k a t l a r ı n d a l ü z u m d a n m ü f a r e k a t e t m e m e k l e a n l a r ı n k a v l - i ş e r i f l e r i ü z e r e v a k f - ı m e z k ũ r u n s ı h h a t v e l ü z u m u n a h ü k m - ü ş e r ' i t a l e b e d e r i m d e d i k t e h â k i m - i m u v a k k i - i k i t a p t u b a l e h u v e h ü s n e m e a b m e v l â n a m ü ş a r ũ n i l e y h h a z r e t l e r i t a r â f e y n i n d e l i l i n e n a z a r v e m e n n a e n l i l h a y r o l m a k t a n h a z e r e d ü p t a r a f ı h a y r a t - ı b e y a n v e s e b l - i m ü b e r r a t - ı a y â n i l e v a k ı f c a n i b i n i a h r a g ö r ũ p i m a m e y n - i h ü m a m e y n k a v l - i ş e r i f l e r i ü z e r e b i l c ü m l e h u d u t l a r ı m u h a r r e r v e m a s t u r o l a n a r s a l a r

ve arazi-i mahdude-i mezburelerin evvelâ vakfiyyetine ve saniyen cemi-i şurut ve kuyudunun sıhhat ve lüzumuna hükm-ü muhkem-i şer'i ve kaza-i mübrem-i mer'i edüp min baad vakf-ı mezkûr sahih ve lâzım olup nakz-u nakıza ve tebdil ve tağ-yine mecal muhal oldu. Bihaysü lâyubau velâyuheb-ü velâ yürhenü femen beddelehu badema semiahu feinnema ismuhu allelezine yübeddilûnehu innallahe semî-un alîm Tahriren filyevmil isneyn hamse ve işrine min şehri cemaziyel evvel lisene isna ve semanine ve seb'a mie minel hicretinnebeviyye M u h a m m e d ü l M u s t a f a viyye sallallahü taalâ aleyhi vesellem.

Ş u h u d ü l h â l —————

Kutbül ârifin imam F a k ı h E b ü l l e y s S e m e r k a n d i Z a d e M e v l â n a E ş ş e y h E s s e y y i d A b d u r r a h m a n S e m e r k a n d i z a d a l l a h ü t a a l â o m r e h u v e ş e r e f e h u i b n - i m e v l â n a M u h a m m e d i b n - i m e v l â n a N a s a r i b n - i m e v l â n a İ b r a h i m i b n - i m e v l â n a A b d u r r a h m a n i b n - i m e v l â n a M u h a m m e d i b n - i m e v l â n a i m a m ü l â r i f i n F a k ı h E b ü l l e y s N a s r S e m e r k a n d i i b n - i M u h a m m e d i b n - i İ b r a h i m - i s s e m e r k a n d i k a d d e s a l l a h ü t a a l â e r v a h e h ü m - ü l a l i y y e

Gavs-ül vasılın şeyh S ü h r e v e r d i z a d e m e v l â n a Ş e h a b ü d d i n ş e y h - ü l u l e m a z a d a l l a h ü t a a l â f e z a i l e h u i b n - i m e v l â n a İ b r a h i m i b n - i m e v l â n a A b d u l l a h i b n - i m e v l â n a ş e y h Ş e h a b ü d d i n S ü h r e v e r d i k a d d e s a l l a h ü t a a l â e r v a h e h ü m - ü l a l i y y e

A'lem-ül ulema-il mütebahreyn M u h y i d d i n z a d e f a z i l e t l ü f e h a m e t l ü İ b r a h i m E f e n d i i b n - i A b d u l l a h E f e n d i i b n - i H ü s e y i n E f e n d i

Fahr-ül ulemail muhakkikin H ü s a m ü d d i n Z a d e f a z i l e t l ü ş e r a f e t l ü ş e y h A b d ü l h a l i m E f e n d i i b n - i O s m a n E f e n d i i b n - i H ü s a m ü d d i n E f e n d i

ve biraderi faziletlü fekahetlü şeyh A b d u r r a h m a n E f e n d i v e d i ğ e r b i r a d e r i f a z i l e t l ü ş e y h A b d ü r r a u f E f e n d i

Sarı Bekir Efendi Zade faziletlü Abdülvehhab Efendi ve biraderi şeyh A b d u r r a h m a n E f e n d i

Şeyh-ül kurra faziletlü kerametlu Şeyh O s m a n E f e n d i i b n - i A b d ü r r a h i m E f e n d i i b n - i O s m a n E f e n d i

İmam zade faziletlu fekahetlü şeyh A b d ü l h a l i k E f e n d i i b n - i A b d u l l a h E f e n d i i b n - i H ü s e y i n E f e n d i

Turabi Zade faziletlü kerametlü Şeyh Harun Efendi ibni Abdülhadi Efendi ibni Harun Efendi Turabi şeyh halife-i nakşibendi

Ve biraderi faziletlü zehadetlü Şeyh H ü s e y i n E f e n d i

Kalaycı zade zehadetlü Şeyh Abdülgafur Efendi ibni Osman ibni Bekir Efendi Kayseriyevi

Hattat zade faziletlü H ü s e y i n E f e n d i i b n - i A b d ü l k a d i r E f e n d i i b n - i B e k i r E f e n d i

Ulema-i kiramdan faziletlü kerametlü Şeyh M a h m u d E f e n d i i b n - i M u s t a f a B e y z a d e i b n - i M u s t a f a A ğ a v e b i r a d e r i f a z i l e t l ü ş e y h O s m a n E f e n d i

Zeyve beyzade schavetlü A h m e d B e y i b n - i H ü s e y i n B e y i b n - i A b d u l l a h B e y v e b i r a d e r i l e t a f e t l ü İ b r a h i m B e y v e d i ğ e r b i r a d e r i H a l i l B e y

Zeyve beyzade Şeyh M e h m e d E f e n d i i b n - i B e k i r E f e n d i i b n - i A b d ü l k a a d i r E f e n d i v e b i r a d e r i A b d ü l c e l i l E f e n d i

Caferli Karyesi hanedanından H a s a n Z a d e r e ş a d e t l ü V e l i y -

yüddin Efendi ve birader
man Efendi ve diğer birader
rahim Ağa ve gayrimü
hazırın.

Evkafı hümayun hazine-i celilesine
mahsus Berat-ı şârih olmak için
verekadır.

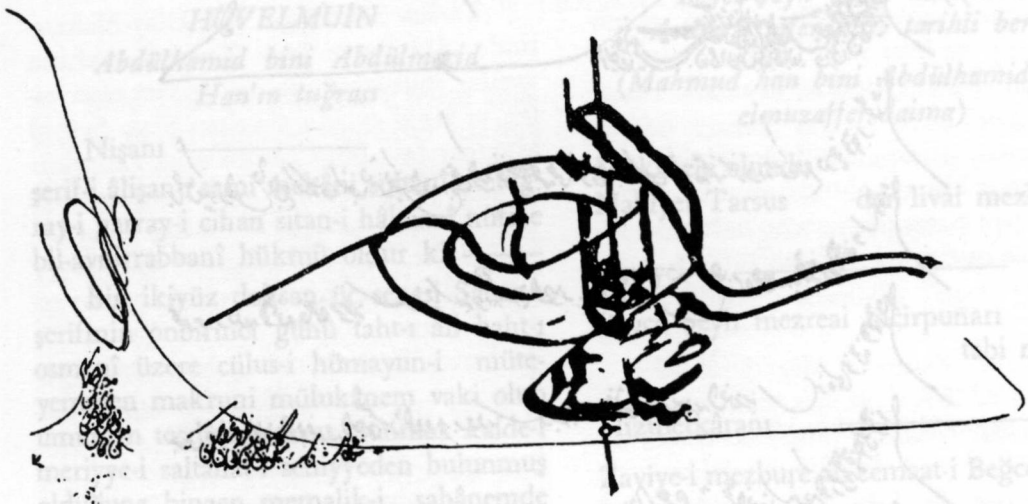
Handwritten notes in Ottoman Turkish script, likely a supplementary document or a specific clause related to the main text.

1301 tarihli berat

HÜVELMÜN

Abdülhamid bin Abdülmevrit
Han-ı muhterem

Handwritten notes in Ottoman Turkish script, possibly a transcription or commentary on the main text.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely the beginning of the main body of the document.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, continuing the main body of the document.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, continuing the main body of the document.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, continuing the main body of the document.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, continuing the main body of the document.

Handwritten signature or seal at the bottom left of the page.

Res. 7 — 1210 tarihli berat fotokopisi

yü d d i n E f e n d i ve biraderi O s -
m a n E f e n d i ve diğer biraderi İ b -
r a h i m A ğ a ve gayrihim minel
hazırın.

Evkafı hümayun hazine-i celilesine
mahsus Berat-ı âlişan yazılmak için
verekadır.

Yalnız On kuruştur.

10

*Beyce-Şeyh vakfı hakkında 14 şevval
1301 tarihli berat*

HÜVELMUİN

*Abdülhamid bini Abdülmecid
Han'ın tuğrası*

Nişanı

şerif-i âlişan-ı sami mekânî sultanî ve tuğ-
ray-i garray-i cihan sitan-i hâkaanî nüfize
bil-avnirrabbanî hükmü oldur ki

Bin ikiyüz doksan üç senesi Şaban-ı
şerifinin onbirinci günü taht-ı âli baht-ı
osmanî üzere cülus-i hümayun-i müte-
yemmen makruni mülükânem vaki olup
umumen teccidi berevat olunmak kaide-i
meriyye-i saltanat-i seniyyeden bulunmuş
olduğuna binaen memalik-i şahânemde
bulunan bilcümle hademe-i Evkaf ve sai-
reye canib-i hazine-i evkaf-ı hümayunum-
dan ita kılınmış olan berevat-i şerife ku-
yudile tatbik ve müamelât-ı aklâmiye-i sa-
iresi tetkik olunarak muceblerince eshabı
yedlerine tecciden berevat-i âlişanımın
itası lüzumu sâdır olan ferman-ı âlişanım
iktizasından görünmüş olmağla lieclittec-
did takdim kılınan berevat-i şerife-i mez-
kûreden Nezaret-i evkaf-ı hümayun-i mü-
lukuâneme mülhak evkaftan Tarsus Sanca-
ğına tabi Ulaş nahiyesinde vaki Beyce
Şeyh Zaviyesi vakfının vazife-i muayye-
ne ile bervech-i meşruta tevliyet ciheti bin
ikiyüz ellisekiz senesi Zilhiccesinin üçün-
cü günü tarihile uhdelerinde olduğu kay-
den tebeyyün eden evlâd-i vâkıftan işbu
rafian-ı tevkî-i refiüştan-i hâkaani essey-
yid Mustafa ve esseyyid Hamza ziyde
kadrühüma ya tecciden bu berat-ı hüma-
yunumu verdim ve buyurdum ki muma-
ileyhima salifüzzikir tevliyet cihetine va-
zife-i muayyenesile evlâdiyet ve meşruti-
yet üzere mutasarrıf olalar tahriren fil-
yevmirrabi-i aşere min şehri Şevval-i şe-
rif sene ihda ve selase mie ve elf.

Bimekam-ı Kostanta-
taniyetilmahmiyye

*Beyce-Şeyh vakfı hakkında
Avahir-i safer 1235 tarihli berat*

*(Mahmud han bini Abdülhamid han
elmuzaffer daima)*

Mukabele olundu

Nahiyei Tarsus der livai mezbur

Zaviyei

Beyce Şeyh mezreai İncirpunarı
tabi mezbur

Hizmetkâranı

Zaviye-i mezbure an cemaat-i Beğçeşeyhlu

Rahmi

Mahmud veledi

Abdi halife

Halil veledi

Kaygal

Ali veledi

Nasuh

Mehmet veledi

Mehmet

Mehmet veledi

O

Bayezid veledi

Halil

Mezreai

Yenicepunarı namıdiğer Yılanluca ve
Bund çayırı der nezdi Kızılbağ der yay-
lak tabi Tarsus.

Hasıl anilgalle

2000

Resmi

Otlak ve yaylak ve resmi tapuyi zemin
ve âdet-i Deştibanî

Mezreai mezbure Kayitbay sultan
İncirpunarı nam mezreada mütemekkin
olan Beyce şeyh nam azizin Zaviyesine
vakfeylemiş ol zeman bu zeman gelince
zaviye-i mezbureye tasarruf olunmuş
haliyen kitabet olundukta mezbur zaviye-
nin kadimden tasarrufunda bulunup elle-
rinde merhum sultan Selim han hazretle-

rinden ve dahi Padişahımız eazzellahü ensarehu hazretlerinden berat-ı hümayunları ve huccet-i şer'iyeleri vardır emma defter-i atikte yazılmayup haric kaldığın pâye-i serir-i âlaya arz olundukta geru zaviye-i mezbureye vakıf olunması ferman olunmağın defter-i cedide kayıd olundu bermuceb-i emr-i şerif elvaki fi 12 şehr-i Ramazanülmübarek sene 949 deyu tarih beyan etmeğın zıkr olunan azizin oğlu olup ve bazı muaf oğulları mevcut olmağın defter-i cedide kemakân vakıf kayd olundu.

Suret-i defter-i cedid-i mufassal-i sultani budur ki nakl olundu tahriren fi evahır-i şehr-i Saferülhayr sene hamse ve selasine ve mieteyn ve elf.

«Mühür»
Abdürrahim
Muhıb

Beyce-Şeyh vakfı hakkında 1210 tarihli berat

Nişan-ı Hümayun Yazıla ki

Tarsus Sancağına tâbi Ulaş Nahiyesinde vâki Beyce Şeyh Zaviyesi vakfının vazife-i muayyene ile zaviyedarı olan aslah ve erşed evlâd-ı vâkıftan Şeyh Seyyid Mehmet fevt olup zaviyedarlık mezkûr mahlûl olmakla yine aslah erşed evlâd-ı vâkıftan diğeri Esseyyid Mehmet Halifeye tevcih ve yedine beratı âlişan ihsan buyurulmak ricasına Tarsus Nâibi İmam Zade Mehmet Efendi arzetmekle ilâm olunduğu üzere öldüğü sahih ise şartile tevcih olunmak babında bin iki yüz on senesi Şevvalinin altıncı günü sadır olan ruusu hümayun mucibince berat-ı âlişan yazılmak için işbu tezkere verildi.

Tahriren fittarih Receb (Mühür)
Rabbiyesir
Esseyyid Mustafa

Hüvelmuin

TUĞRA: Selim Bin-i Mustafa Han
Elmuzaffer Daima

Nişan-ı Şerif-i âlişan sami-i mekân Sultan ve tuğray-ı garrayı cihan Sitan Hakani nüfize bil-avnirabbani hükmü oldur ki -

Tarsus Sancağına tâbi Ulaş Nahiyesinde vâki Beyce Şeyh Zaviyesi vakfının vazife-i muayyene ile zaviyedarı olan aslah ve erşed evlâd-ı vâkıftan Şeyh Seyyid Mehmet fevt olup zaviyedarlık-ı mezkûr mahlûl olmakla yine aslah erşed evlâd-ı vâkıftan işbu rafii tevki-ı refiüş-üan-ı hakanî diğeri Esseyyid Mehmet Halife ziyde salâhaya tevcih olunup yedinde berat-ı şerif-i âlişanım verilmek ricasına Tarsus Nâibi İmam Zade Mevlâna Mehmet Ziyde ilmühuya arzetmek ilâm olunduğu üzere öldüğü sahih ise şartile tevcih olunmak fermanım olmağın hakkında mezid-i inayet-i padişahanem zuhura getürüp bin ikiyüz on senesi Şevvalinin altıncı günü tarihile müverrah verilen ruus-i hümayun mucibince bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki mezbur diğeri Esseyyid Mehmet Halife ziyde salâha varup müteveffay-ı merkume yerine vakf-ı mezburun zaviyedarı olup eday-ı hizmet eyledikten sonra bundan evvel vazife-i muayyene ile zaviyedar olanlarına tevcih ile mutasarrıf olagelmışler ise merkum dahi ol veçhile vazife-i muayyenesin evkafı mezbur mahsulünden mütevellisi olanlar yedinden alup mutasarrıf ola şöyle bileler alâmeti şerife itimad kılalar. Tahriren fil-yevmissani aşer şevval sene aşer ve mieteyn ve elf 12 Şevval 1210.

Bimakam-ı Konstantaniyye
Elmahmiyye